

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน และแสวงหาแนวทางในการพัฒนางานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรมราชทัณฑ์เริ่มนำระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมาใช้ประมาณ พ.ศ. 2507 และได้มีการพัฒนาการดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ในด้านการควบคุมผู้ต้องขังหรือการบริหารงานเรือนจำ และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้านการอบรมแก้ไขและฟื้นฟูจิตใจ กระบวนการดำเนินงานการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง คือ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังขั้นพื้นฐาน การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังขั้นเพื่อการแก้ไข การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ซึ่งการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการ เริ่มแต่วาระแรกที่รับตัวเข้าสู่เรือนจำจนกระทั่งพ้นโทษหรือได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ โดยการประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่เรือนจำทุกฝ่าย ตามขั้นตอนในการดำเนินงานที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผู้ต้องขัง การวางแผนปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามความเหมาะสม การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามแผน การติดตามผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำ และการวางแผนหรือโครงการเตรียมปล่อยผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำมาตรฐานเรือนจำด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังวัยหนุ่ม และการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังไปอยู่ประจำที่ทัณฑสถานเปิด/เรือนจำชั่วคราว โดยคัดเลือกผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดี ไม่เคยกระทำผิดวินัยเรือนจำ เหลือโทษน้อยเพื่อไปฝึกอาชีพด้านเกษตรกรรมและเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังพร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจริงจัง และบังเกิดผลเป็นรูปธรรม

ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่า การดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังยังไม่สามารถทำได้ อย่างเต็มที่ เนื่องจากประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างทางอาคารสถานที่ ปัญหาการดำเนินงานไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง ปัญหาขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในเรือนจำและทัณฑสถาน และปัญหาการขาดวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมาบ้างแล้ว แต่ยังคงมีอยู่น้อยมาก ซึ่งจะเป็นการศึกษา ถึงทัศนคติที่มีต่องานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและปัญหาอุปสรรคในการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และเป็นการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประชากรระดับ ผู้บัญชาการเรือนจำ หัวหน้าฝ่ายจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ และผู้ต้องขัง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงระบบการดำเนินงานด้านการ จำแนกลักษณะผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยการศึกษาทฤษฎีแนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทั่วไป เอกสารทางวิชาการ เอกสารทางราชการ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัยและ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ 136 แห่ง จำนวน 191 คน โดยมีคำถามปลายปิด (Closed Ended Questionnaire) และคำถาม ปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ประมวลผลข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ คำนวน และวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบ การบรรยาย และแสดงข้อมูลทางสถิติวิเคราะห์และสถิติพรรณนา โดยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 23.6

ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมา จบปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 20.9 โดยจบการศึกษาในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.7 รองลงมา จบการศึกษาในสาขาบริหารรัฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.5 และสาขาสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 8.9

ส่วนตำแหน่งในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นนักทัณฑวิทยา คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา เป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และพนักงานราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 18.3 และตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 11.5 โดยมีระดับตำแหน่ง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมา อยู่ในระดับ 6 คิดเป็นร้อยละ 24.1 และระดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 15.2

ส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมา มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.9 และอายุราชการมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5

ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.2 และระยะเวลาการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.3

ส่วนใหญ่เคยผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 75.4 และยังไม่เคยผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง คิดเป็นร้อยละ 24.6

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง อยู่ในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 82.2) โดยเรื่องที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ การประชุมคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีความจำเป็นต่อการวางแผนและให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแต่ละคนอย่าง

เหมาะสม (คิดเป็นร้อยละ 92.1) และเรื่องที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฯ มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังดำเนินการเพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ต้องขัง เช่น ให้ค่ารถกลับบ้าน ให้เงินทุนประกอบอาชีพเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ (คิดเป็นร้อยละ 19.4)

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทัศนคติต่องาน/ผู้ต้องขัง มีผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการฝึกอบรม/นิเทศงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านนโยบายของเรือนจำ และด้านโอกาสความก้าวหน้า มีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านทัศนคติต่องาน/ผู้ต้องขัง ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมด้านทัศนคติต่องาน/ผู้ต้องขัง มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40) ข้อที่มีผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านนี้ คือ งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังสามารถแก้ไขผู้ต้องขังได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42)

2. ด้านการฝึกอบรม/นิเทศงาน ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมด้านการฝึกอบรม/นิเทศงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38) ข้อที่มีผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านนี้ คือ การได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังให้ท่านมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51)

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29) ข้อที่มีผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านนี้ คือ ผู้ต้องขังมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43)

4. ด้านนโยบายของเรือนจำ ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมด้านนโยบายของเรือนจำ มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26) ข้อที่มีผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านนี้ คือ เรือนจำ/ทัณฑสถานควรมีนโยบายและแผนการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังอย่างชัดเจน เป็นไปตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54)

5. ด้านโอกาสความก้าวหน้า ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมด้านโอกาสความก้าวหน้า มีผลต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22) ข้อที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

มากที่สุดในด้านนี้ คือ การมีโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงานทำให้เจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47)

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

เจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นความสำคัญของงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
2. เรือนจำ/ทัณฑสถานไม่มีอาคารสถานที่รองรับ และแยกการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายหลังจากจำแนกลักษณะผู้ต้องขังแล้ว และเรือนจำ/ทัณฑสถานมีจำนวนผู้ต้องขังแออัดเกินอัตราความจุ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังให้ครบทุกคน
3. ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติข้อมูลจึงทำให้การวิเคราะห์และพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน” ผู้ศึกษาได้พิจารณาถึงข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

กรมราชทัณฑ์

1. จากผลการศึกษา ในการวางแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจตลอดจนทักษะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศนั้นพบว่ามีความสำคัญมาก กรมราชทัณฑ์จึงควรมีการสนับสนุนด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการศึกษาให้แก่บุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เช่น จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ทักษะศึกษา การศึกษาดูงานด้านการจำแนกลักษณะผู้กระทำผิดใน

หน่วยงานทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น การจำแนกลักษณะเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

2. ด้านสภาพการทำงาน กรมราชทัณฑ์ควรพิจารณาจัดการในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 เนื่องจากไม่มีสถานที่ทำงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อสะดวกต่อการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง โดยเฉพาะสถานที่สัมภาษณ์ผู้ต้องขัง สถานที่ที่การจัดทำกรณีศึกษาผู้ต้องขัง (Case Study) สถานที่ให้คำปรึกษาแนะแนวผู้ต้องขัง และสถานที่ประชุมคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงควรกำหนดให้เรือนจำสร้างใหม่มีสถานที่ทำงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังอย่างชัดเจนในแบบแปลนการก่อสร้างเรือนจำ และหรือหากเรือนจำเก่าที่ไม่มีสถานที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ควรสนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซมปรับปรุงห้องปฏิบัติการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง นอกจากสถานที่ทำงานแล้วต้องมีการจัดสรร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยให้เหมาะสมและพอเพียงต่อการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่อง Printer เครื่องบันทึกเสียง และโต๊ะเก้าอี้ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์สอบประวัติผู้ต้องขัง

2.2 ควรพิจารณาระยะเวลาการปฏิบัติงานในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน และเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เนื่องจากจะพบว่า เจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ในความเป็นจริงไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วยกับการปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เช่น ต้องปฏิบัติงานในด้านทัณฑปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การย้ายผู้ต้องขัง การเลื่อนชั้น-ลดชั้นผู้ต้องขัง การพักการลงโทษ การสงเคราะห์ การดำเนินการจัดทำโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเฉพาะด้าน และการเตรียมความพร้อมก่อนการปลดปล่อย เป็นต้น ทำให้เจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานมีภาระงานหลายหน้าที่ ซึ่งควรมีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังของเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ปฏิบัติงานเฉพาะการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพียงอย่างเดียว เพื่อให้การปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีอยู่จริงในเรือนจำ และทัณฑสถาน และเป็นไปตามมาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

2.3 ปรับโครงสร้างการบริหารให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กันเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การใช้อำนาจที่เป็นธรรมชาติของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน และเห็นความสำคัญของการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และควรสร้างความสมดุลระหว่างการติดต่อ

สื่อสาร 2 ทาง โดยการส่งเสริมกระตุ้นให้มีการติดต่อสื่อสารแบบจากล่างขึ้นบน และจากบนลงล่าง ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดอุปสรรคในการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

2.4 อบรมและเพิ่มพูนทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ ผู้บริหารเรือนจำและทัณฑสถาน ระดับบังคับบัญชา เช่น การปกครองบังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม ผู้นำการเปลี่ยนแปลง เทคนิคในการจูงใจ สามารถสื่อสารให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน และการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

3. เนื่องจากผลการศึกษาที่พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในองค์กรส่วนใหญ่จะต่างคนต่างทำงาน ขาดการประสานงานกัน อีกทั้งนโยบายในการดำเนินงานยังยึดติดกับรูปแบบของระบบราชการมากเกินไป ทำให้การปฏิบัติงานยังมีปัญหาและอุปสรรคในหลาย ๆ ด้าน จึงควรมีการเรียนรู้ร่วมกันของคนในองค์กร เพื่อสร้างให้องค์กรมีความก้าวหน้า มีการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของทั้งองค์กร และแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือสนับสนุนกันทั้งภายในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ และให้เป็นไปตามมาตรฐานเรือนจำด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

เรือนจำและทัณฑสถาน

1. ควรจัดหากิจกรรมต่าง ๆ ให้เจ้าหน้าที่ในเรือนจำและทัณฑสถานมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในเรือนจำและทัณฑสถาน เนื่องจากงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นงานที่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในเรือนจำต้องช่วยกัน และร่วมมือกันในการติดตามผลผู้ต้องขัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ในเรือนจำเข้าใจการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และเห็นประโยชน์ของการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

2. ควรมีการสนับสนุนในเรื่องของอาคารสถานที่ภายในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อรองรับและแยกการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ภายหลังจากจำแนกลักษณะผู้ต้องขังแล้ว เช่น เพิ่มกองงานเพิ่มกิจกรรม มีสถานที่ให้ผู้ต้องขังดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายหลังจากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เป็นต้น

3. การปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร

- ในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ควรส่งเสริมความผูกพันต่อหน่วยงานของข้าราชการ ควรสร้างความรู้สึกรักของข้าราชการในการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของหน่วยงาน โดยต้องมีการสร้างความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ทราบถึงเป้าหมายของการปฏิบัติงานของหน่วยงานในภาพรวม ตลอดจนเป้าหมายของงานในส่วนที่ต้องรับผิดชอบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย อันจะทำให้เกิดความผูกพันกับหน่วยงาน

- ในด้านนโยบายและการบริหาร

จากผลการศึกษาที่พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีความคิดเห็นหรือมีทัศนคติในด้านดังกล่าวนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในเรื่องของนโยบายด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของหน่วยงาน ดังนั้น การกำหนดนโยบายด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังของหน่วยงานควรให้มีความชัดเจนและไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือแผนงาน โครงการที่จะดำเนินการปฏิบัติกับผู้ต้องขังด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

- ในด้านสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน

เนื่องจากเป็นด้านที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังให้ความสำคัญ ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น จะช่วยลดความเบื่อหน่ายจำเจในการทำงานได้ เช่น จัดสถานที่ทำงานให้เป็นสัดส่วน สะอาด มีอากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีเครื่องใช้สำนักงานที่จำเป็นพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา และถ้ามีงบประมาณที่เพียงพอควรมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยช่วยในการทำงานให้มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลเอกสารที่มีจำนวนมาก ๆ ให้เป็นระบบเป็นต้น นอกจากนี้ยังควรมีการหมุนเวียนงานบ้างตามความเหมาะสมในบางตำแหน่งที่มีความจำเริญในการปฏิบัติงานต่อไป

- ในด้านความก้าวหน้าในงาน

ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีความคิดเห็นต่อด้านความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หน่วยงาน ควรมีการวางระบบให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้าตามความรู้ความสามารถ โดยยึดถือผลงานเป็นเครื่องมือวัดอย่างจริงจัง ให้เจ้าหน้าที่ได้เห็นความก้าวหน้าของตนเอง รวมทั้งควรมีการวางระบบการพิจารณาความดีความชอบให้เป็นธรรม โดยยึดผลของการปฏิบัติงานเป็นหลัก มีเครื่องมือ

ประเมินผล การปฏิบัติงานที่ยุติธรรมและเหมาะสม รวมไปถึงการมีคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบที่มีความน่าเชื่อถือสามารถให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคน

3. ผู้บริหารเรือนจำและทัณฑสถาน

- ในด้านภาวะผู้นำ

ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังมีความคิดเห็นในด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในประเด็นของการเห็นความสำคัญของการดำเนินงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง และการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา เมื่อมีปัญหาทั้งในด้านการทำงานและเรื่องส่วนตัว ดังนั้น การช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บังคับบัญชาควรให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและเต็มใจ รวมถึงควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ให้ได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานหรือส่งเสริมในเรื่องของขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีของข้าราชการ รับฟังปัญหาส่วนตัวและปัญหาเรื่องงาน ตลอดจนช่วยชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาในการปรับปรุงตัวให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาของตน เป็นการเพิ่มความผูกพันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาให้มากขึ้นในทางอ้อม แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาต้องมีการวางตัวเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีมีน้ำใจเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งต้องวางตัวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าถึงด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาในกลุ่มผู้บริหารเรือนจำและทัณฑสถาน และกลุ่มเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อมีการเปรียบเทียบผลของการศึกษาซึ่งอาจแตกต่างกันไป
2. ควรใช้เครื่องมือในการศึกษาแบบอื่น ๆ เข้ามาประกอบการศึกษาด้วย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการศึกษา เช่น การศึกษาเปรียบเทียบหรือการศึกษาแบบทดลอง หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น
3. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังต่อไป